

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.22.396/2017/5. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

. Döme Attila előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

A felperesek képviselője:

. Molnár Adrienn ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselője:

Zakor Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Papp-Zakor Gábor ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Törvényszék 72.Pf.631.418/2017/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

II. és III. Kerületi Bíróság 20.P.22.335/2014/56.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű felperest 193.200 (százkilencvenháromezer-kétszáz) forint, a II. rendű felperest 159.900 (százötvenkilencezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére külön felhívásra az állam javára.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesek tulajdonában álló és az alperesek tulajdonában lévő ingatlanok egymással szomszédosak. A környék családi házas beépítésű, az utcában napközben jelentős a gépjármű forgalom. A buszmegálló az ingatlanok közelében helyezkedik el. A terepszintre

is figyelemmel az autóbuszok motorzaja az átlagos forgalmi zajhoz képest fokozott zajterhelést okoz. A felperesek az ingatlanuk emeletén található helyiséget használták hálósobának, amelynek egyik ablaka az útra, a másik pedig az alperesek ingatlanára néz. Az alperesek 2009 előtt kezdtek építkezni. A kivitelezés során egy ELCO gyártmányú Aerotop T16R típusú hőszivattyút telepítettek a két szomszédos épület közötti telekrészre, az alperesek épületétől kb. 1,6 méterre, a telekhatártól 2,5 méterre, a felperesek épületétől pedig 12,3 méterre, a felperesek hálósobájának ablakával szemben. A telekhatáron a hőszivattyú vonalában sűrű, kb. a hőszivattyúval egyező magasságú növényzet található. A gyári adatok szerint a hőszivattyú hangnyomásszintje szabad területen 1 méter távolságban 62,2 dB(A), 10 méter távolságban 40,3 dB(A) volt teljes teljesítmény mellett. Az alperesek a hőszivattyút 2009. október közepén helyezték üzembe, majd 2009. december 23-án leállították. Ebben az időszakban a hőszivattyút éjjel-nappal a legmagasabb teljesítményszintre szabályozva üzemeltették. A hőszivattyú hangnyomása nélkül a környék - közlekedési forgalom zaját is tartalmazó - átlagos háttérzaja 18 óra 15 perc és 22 óra közötti időszakban 42 dB(A)-t mindvégig meghaladja, előfordultak 57-65 dB(A) zajhatások is. A legalacsonyabb hangnyomásszint kb. 20 óráig meghaladja a 40 dB(A) mértékét, és ezt követően is kb. 38-40 dB(A) körül alakul. A hőszivattyú hangnyomása nélkül 22 óra 05 perc és 06 óra közötti időszakban a környék - közlekedési forgalom zaját is tartalmazó - átlagos hangnyomása kb. 35-39 dB (A) érték között ingadozik, azonban 20-25 perces időközönként előfordulnak 40, esetenként rendszertelen időpontban 45 dB(A)-t is elérő vagy azt meghaladó hanghatások. Ebben az időszakban a környék legalacsonyabb hangnyomásszintje jellemzően 31-35 dB(A) körül alakul. A környék közlekedési forgalom zaját is tartalmazó, a hőszivattyú hangnyomása nélkül számított zajterhelése 06 órát követően, a délelőtti órákban jellemzően kb. 43-47 dB(A) között változik, időnként 50 dB(A)-t meghaladó hanghatások is észlelhetők, és ebben az időszakban a legalacsonyabb hangnyomás szint jellemzően a 38-41 dB(A) körül alakul.

- [2] A felperesek panasza alapján eljáró Önkormányzat XVIII-326/2009. számú eljárásban a hatóság kirendelése alapján az I. Kft. végzett zajméréseket. Megállapította, hogy a hőszivattyú hangteljesítménye 2009. december 23-ig a felperesek ingatlanának homlokzatánál 44-48 dB(A) volt, ami zárt ablak mellett az utcazajhoz hasonlóan hallható volt. Ebben az időszakban a berendezés zaja az egyéb háttérzajoktól mind nappal, mind éjszaka megkülönböztethető volt, esti órákban az egyéb zajhatásoktól némiképp kiemelkedett. Az alperesek arról tájékoztatták a felpereseket, hogy a próbaüzemet követően, annak tapasztalatai alapján a berendezést be fogják szabályoztatni.
- [3] Az alperesek 2009. december 23-án a berendezést leállították, és annak javítását, majd teljesítményszintjének 65%-ra csökkentését

követően 2010 májusában üzemelték be újra. Az üzemidőt 06 órától 22.00 óra közötti időszakra korlátozták. Később a teljesítményét 50%-ra csökkentették. A 2011 áprilisáig tartó időszakban a felperesek ingatlanának a hőszivattyú zaját és a forgalommentes alapzajt tartalmazó - az épület homlokzatától 2 méterre mérhető - zajterhelése 42 dB(A) volt. Az ingatlan éjszakai, a hőszivattyú teljesítményét már nem tartalmazó zajterhelése pedig a korábbiakhoz képest változatlan volt.

- [4] Az építkezés kezdetekor a perbeli területre vonatkozó zajterhelési határértéket nem határoztak meg. Az Önkormányzat Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Irodája XVII-6/1/2010. számú, 2010. február 10-én jogerőre emelkedett határozatával az alperesek berendezésének 06-22 óra közötti zajkibocsátási határértékét 50 dB(A), a 22-06 óra közötti éjszakai határértéket 40 dB(A) mértékben határozta meg. Ezt követően az I. Kft. újabb méréseket végzett, amelynek eredményeként határérték túllépést nem tapasztalt.
- [5] Az alperesek 2011-ben zajvédő falat építettek, ami a zajterhelést 37 dB(A) mértékre csökkentette. Ezáltal a felperesek épületében zárt ablakok mellett, illetve a telek végére néző szobák tekintetében nyitott ablakok mellett a zaj teljesen megszűnt, míg az alperesek ingatlanára néző nyitott ablak esetében a zajszint az észlelhetőség határára csökkent.
- [6] A felperesek 2011 őszén az útra és az alperesek ingatlanára néző hálósobát nappali szobává alakították, és a továbbiakban a telek végére néző szobát használták hálósobaként.
- [7] A hőszivattyú 2014 novemberében meghibásodott és 2015 tavaszán az alperesek egy PUHZ-SHW112WHA típusú hőszivattyúra cserélték, amelynek zajhatása a felperesek ingatlanán már nem zavaró.
- [8] Az I. rendű felperes 2005 szeptemberében a jobb fülén 2000-8000 Hz között 10 dB-55 dB terjedő, bal fülén 2000-8000 Hz között 35 dB-100 dB terjedő időskori halláscsökkenésben szenvedett, amely 2009 szeptemberéig jelentősen nem romlott, azonban 2010. június hónapra az ekkor 81 éves I. rendű felperes jobb fülének halláscsökkenése az 500-3000 Hz közötti tartományban átlagosan 57,5 dB volt, míg a bal fülén a hallásvesztés mértéke átlagosan 75 dB volt. Ez a jobb oldalon közepes, a bal oldalon nagyfokú nagyothallásnak felelt meg. Az I. rendű felperes magas vérnyomás betegségben is szenved, amit 2010-ben állapítottak meg. 2011-től gyomorsav felmaródás általi nyelőcső betegséget diagnosztizáltak nála. Hallásának további romlása miatt 2012-től hallókészüléket használ. A II. rendű felperes 1990. óta magas vérnyomás betegségben, enyhe depresszióban, illetve átalvási zavarban szenved. A II. rendű felperes hallása ép.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [9] A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen az I. rendű felperes részére 2.181.738 forint, a II. rendű felperes részére 1.849.253 forint és kamataik megfizetésére. Keresetük jogi alapjaként az alperesek szomszédjogi jogsértését jelölték meg, amelyet az ingatlanukra telepített hőszivattyú berendezés által kibocsátott zajhatással valósítottak meg, a felpereseket szükségtelenül zavarva birtoklásukban. Kárkövetelései több tételből tevődtek össze. Az I. rendű felperes 37.500 forintot az államigazgatási eljárásban előlegezett díj fele részeként, 604.170 forintot 3 évi gyógyszerköltséggént, 690.068 forintot a zajártalom miatt szükségessé vált hallókészüléke költségeként, 250.000 forintot a hőszivattyú zajhatásából fakadó kellemetlenségek és egészségromlás kompenzálására szolgáló nem vagyoni kárként érvényesített. A II. rendű felperes 37.500 forintot az államigazgatási eljárásban felmerült, rá eső költséggént, 561.753 forintot 3 évi gyógyszerköltséggént, 250.000 forintot nem vagyoni kárként érvényesített az alvászavara és depressziója kialakulása miatt. Ezeken kívül személyenként 1.000.000 forintot követeltek az ingatlanuk értékcsökkenéséből eredő kárként. Állították, hogy az ingatlanuk értékét már önmagában a zajvédőfal is csökkenti, a bizalmatlan vevőket a hőszivattyú látványa is elriasztja.
- [10] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták a szükségtelen zavarás tényét.

Az első- és másodfokú ítélet

- [11] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével a keresetet elutasította. Az alperesek által 2009-ben telepített hőszivattyú telepítésétől az eltávolításáig terjedő időszakban a helyszíni körülményekben bekövetkezett változásokhoz igazodóan időszakról időszakra vizsgálta a hőszivattyú által keltett zajhatást és azt, hogy ez a felpereseket ingatlanuk birtoklásában szükségtelenül zavarta-e. Állásfoglalása szerint a próbaüzemet szükséges zavarásként a szomszédoknak tűrniük kell, a környék jelentős közlekedési zajterhelésére tekintettel pedig az alperesek alappal gondolhatták, hogy a hőszivattyútól több mint 12 méterre található épület homlokzatánál a készülék zaja már nem lesz zavaró. A közigazgatási eljárásban előlegezett költséget nem tekintette polgári perben érvényesíthető kárnak, mert annak viseléséről a közigazgatási határozatban kell döntenie. Az I. rendű felperes halláskárosodásával kapcsolatban a vonatkozó szakértői vélemény értékelésével nem állapított meg a halláscsökkenés és a sérelmezett zajártalom közötti okozati összefüggést. A II. rendű felperes pszichés zavarára vonatkozó szakvélemény értékelése körében utalt arra, hogy a II. rendű felperes pszichológus, a szakértő lelet és

vizsgálat nélkül fogadta el azt az állítását, hogy a hőszivattyú változatlanul működik éjszaka is, és a zaj szintje továbbra is elviselhetetlenül magas, holott már 2009 őszére vonatkozóan is ellentétes tartalmúak a tanúvallomások, 2009 decemberétől kezdve a rendszer éjszakai üzemeltetésére vonatkozóan adat nem merült fel, ezt megelőzően pedig az időjárás függvényében időszakonként működött a berendezés. Az elsőfokú bíróság következtetései szerint a felperesek betegségei nem szükségképpen a zajártalomból erednek. A felperesek terhére értékelte, hogy a zajártalom kiküszöbölése és csökkentése érdekében nem tettek eleget kárenyhítési kötelezettségüknek akként, hogy hálósobájukat az épületnek olyan részébe helyezték, ahol zajterhelés nincs, vagy jelentősen csökkent. Műszaki szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a hőszivattyú áthelyezése műszakilag nem lehetséges, az ingatlan értékcsökkenésére alapított keresetet pedig összszerszerűségében nem vizsgálta a zavarás szükségtelenségének megállapíthatósága hiányában.

- [12] Az elsőfokú bíróság következtetései szerint a 2009 októberétől december 23-ig tartó próbaüzem ideje alatt az alperesek önhibájukon kívül a szükséges mértékben zavarták a birtoklásban a felpereseket, amit ők a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 100. §-a alapján kötelesek voltak tűrni, egyébként pedig a felperesek nem tudták bizonyítani, hogy az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben érte volna őket kár, az alperesek ugyanis a hőszivattyú telepítése és üzemeltetése körében úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt.
- [13] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és kötelezte az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felpereseknek személyenként 250.000 forintot késedelmi kamataikkal együtt.
- [14] A jogvita elbírálása során a Ptk. 100. §-át alkalmazta, amely szerint a tulajdonos a dologhoz fűződő jogait nem gyakorolhatja úgy, hogy azzal környezetét bármely módon sérti vagy veszélyezteti. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez olyan magatartással is megvalósulhat, amely konkrét jogszabályi rendelkezést, hatósági előírást nem sért ugyan, mégis alkalmas arra, hogy az arra jogosultat birtoklásában zavarja. Erre tekintettel nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperesek által üzemeltetett berendezés által kibocsátott hanghatás mértéke meghaladja-e a jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt mértéket, hanem azt vizsgálta, hogy a zajhatás a felpereseket birtoklásukban ok nélkül zavarta-e. A zavarás tényének és szükségtelen voltának bizonyítását a felperesek érdekkörébe utalta. Ehhez elengedhetetlennek tekintette igazságügyi zajszakértői vélemény beszerzését. A zavarás szükségtelenségének megállapítását azonban már nem szakértői kompetenciába tartozónak, hanem olyan jogkérdésnek tekintette, ami a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A felpereseknek az

ingatlanuk zavartalan használatához fűződő érdekét az alpereseknek a saját ingatlanuk birtoklásához való jogával vetette egybe. Okfejtése szerint a szomszéd zavarása kizárólag akkor minősíthető szükségesnek, ha a zavaró tevékenység megszüntetésének következményeként nagyobb, vagy legalább azonos mértékben sérülnének a tulajdonosnak az ingatlana használatához fűződő jogai.

- [15] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperesek 2009 októberétől december 23-ig zavarták a felpereseket birtoklásukban a hőszivattyújuk által kibocsátott zajjal. Utalt arra, hogy jogszabály által megkövetelt kötelező próbaüzem elvégzésének kötelezettsége az alpereseket nem terhelte, a próbaüzem fogalma a felek jogviszonyában nem is értelmezhető. Ezért azt a körülményt, hogy a 2009 októberétől december 23-ig tartó időszakban az alperesek beszabályozás nélkül üzemeltették a berendezést, az alperesek érdek- és felelősségi körébe tartozónak tekintette. Nem fogadta el a felelősségük kimentésére, és annak bizonyítására sem, hogy a zavarás szükséges volt. Azt állapította meg, hogy az alperesek 2009 októberétől december 23-ig a felpereseket szükségtelenül zavarták birtoklásukban.
- [16] Kifejtette, hogy a polgári jogi felelősség eredményfelelősség, a jogellenes magatartásnak valamilyen hátrányos eredményt kell kiváltania a felelősség beállításához. A felperesek által megjelölt vagyoni hátrányként vizsgálta az egészségkárosodásukat és az azzal kapcsolatos gyógyszer-, gyógyászati segédeszköz költségeiket. Tévesnek találta a szakértői vélemény II. rendű felperesre vonatkozó megállapításainak figyelmen kívül hagyását vagy kisebb súllyal értékelését. Rögzítette, hogy a szakértői vélemények bizonyítják a felperesek egészségkárosodását és azt, hogy azok összefüggésbe hozhatók az őket szükségtelenül zavaró zajhatással. A felperesek érdekébe esőnek tekintette viszont annak bizonyítását, hogy egészségkárosodásuk kizárólag az alperesek jogellenes magatartásával közvetlen okozati összefüggésben következett be, illetve egészségi állapotuk romlásában az alperesek jogellenes magatartása milyen mértékben hatott közre. Ennek bizonyítására viszont a másodfokú bíróság sem látta alkalmasnak a szakértői véleményeket. Kiemelte, hogy a felperesek kialakult egészségi állapota a keresetük tárgyává tett és sérelmezett magatartás kifejtését megelőzően már bekövetkezett egészségromlás, a meglévő egyéni adottságaik, az idő előrehaladtával természetes módon bekövetkező további egészségromlásuk összetett folyamatának eredménye, az a sérelmezett zaj káros hatásaival közvetlen okozati összefüggésbe nem hozható. Ezért nem állapított meg jogi értelemben vett okozatosságot a felperesek által érvényesített vagyoni károk és az alperesek jogellenes magatartása között.
- [17] A felperesek nem vagyoni kártérítési igényét találta alaposnak. Rögzítette, hogy az egészséghöz, az egészséges környezethez és a pihenéshez való jog a törvény védelme alatt áll. Vizsgálta, hogy a felperesek életkörülményeiben, életvezetésében, pihenési, alvási szokásaiban, napi aktivitásukban a szükségtelen zajhatás

következtében következett-e be hátrányos változás. Megállapította, hogy sérültek a felperesek pihenéshez és egészséges életkörülményekhez fűződő személyiségi jogai. A nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál értékelte a jogsértés súlyát, tartósságát, az erre ható egyéb körülményeket és a hasonló következményekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot is. Az összeget a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (3) bekezdése alkalmazásával, szabad belátása szerint határozta meg. A mérlegelés eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a keresetben érvényesített összeg nem tekinthető eltúlzottnak.

- [18] Nem értett egyet az elsőfokú bírósággal a Ptk. 340. § (1) bekezdésének értelmezése és alkalmazása tekintetében. A felperesek kárenyhítési kötelezettségén kívül esőnek tekintette, hogy ingatlanuknak nem azt a helyiségét használták hálósobának, ahol a zaj kevésbé volt zavaró.
- [19] Az ingatlan értékének csökkenése és a birtokháborítás megszüntetése tekintetében annak tulajdonított jelentőséget, hogy a birtokháborítás, azaz a szükségtelen zajhatás, illetőleg annak veszélye a jövőben folyamatosan és előreláthatóan fennáll-e. A bizonyítékok mérlegelése eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy 2009. december 23-át követően a berendezés üzemeltetésének körülményeiben olyan változások történtek, amelyek a zajhatást jelentős mértékben csökkentették. Ide sorolta a hőszivattyú működésének beszabályozását, teljesítményének csökkentését, a zajvédőfal létesítését, majd újabb, csendesebb berendezés telepítését. Következtetése szerint ezek után a felpereseket zavaró zaj mértéke már nem érte el azt a szintet, amely szükségtelennek lenne minősíthető. A 2009. december 23-át követő időszakra nem állapított meg az alperesek terhére jogellenes magatartást. Ezért egyetértett az elsőfokú bíróságnak a felperesek e keresetét elutasító döntésével.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [20] A jogerős ítélettel szemben a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új ítélet hozatalát, az alperesek keresetnek megfelelő teljes marasztalását, másodlagosan pedig az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezéssel az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. A másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Pp. 177. § (1) bekezdését, 163. § (3) bekezdését, a Pp. 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, 213. § (1) bekezdését, 2. § (1) bekezdését, az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdését, a Ptk. 100. és 76. §-ait jelölték meg.
- [21] Utaltak rá, hogy az elsőfokú eljárás megismétlését a másodfokú bíróság korábban azért rendelte el, mert az elsőfokú bíróság nem

szerzett be zajszakértői véleményt, ugyanakkor a megismételt eljárásban hozott ítéletében a másodfokú bíróság azt fejtette ki, hogy a szükségtelen zavarás mértéke nem szakkérdés, hanem bírói kompetenciába tartozó jogkérdés, amivel önellentmondásba keveredett.

- [22] Véleményük szerint a Pp. 177. § (1) bekezdése azért sérült, mert a korábbi elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésének meghozatala során a másodfokú bíróság F.T. szakvéleményét kompetencia hiányára hivatkozással nem tekintette irányadónak, arra utalva, hogy a szakértő nem rendelkezett zajszint mérésre vonatkozó végzettséggel, holott F.T. szakvéleménye szerint a felperesek lakásában nyitott ablakok mellett a berendezés zaja érzékelhető - habár a zajvédőfal jótékony hatása miatt csak alacsony háttérzaj esetén különíthető el -, ez alapján pedig feltételezhetőnek tartotta a szakértő, hogy a hangvédőfal megépülése előtt a zaj mértéke fokozottabb volt, és az éjszakai csendes órákban akár csukott ablak mellett is hallható lehetett. Álláspontjuk szerint az eljárás megismétlését megelőzően hozott döntésével a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 163. § (3) bekezdését is, mert nem fogadta el köztudomású tényként, hogy a folyamatos, a jogszabály által előírt határértéket meghaladó éjszakai zajhatások az alvást zavarják, és erre vonatkozóan bizonyítás felvételét írta elő.
- [23] A Ptk. 100. §-ának sérelmét abban látták, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta P.K. szakértő véleményét, aki a szubjektív észlelés fontosságát és védelmét hangsúlyozta, és figyelmen kívül hagyta azokat a szakértői megállapításokat, hogy a zajterhelés a hálósza nyitott ablaka mellett domináns zajforrásnak minősült, a lakóépület előtt és teraszán nyitott ablakok esetén különböző mértékben, de szubjektív érzékszervi úton észlelhető volt, a környezeti zajterhelés miatt a felperesek életminősége romlott.
- [24] Nézetük szerint sérült a Pp. 206. § (1) bekezdése és 221. § (1) bekezdése is azáltal, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát P.K. és F.T. szakvéleményei kirekesztésének a mérlegelés körébe vont bizonyítékok közül.
- [25] Az igazságügyi orvosszakértői véleménnyel és zajszakértői véleménnyel bizonyítottanak tekintették az egészségromlásukat és annak az alperesek sérelmezett magatartásával való okozatosságát, mert a zajvédő fal önmagában nem szüntette meg, csak enyhítette a zajterhelés mértékét, P.K. szakértő pedig kifejtette, hogy a szubjektív zavarás mértéke a zajterheléses ügyekben nem hagyható figyelmen kívül.
- [26] Mivel a másodfokú bíróság a szomszédjogok megsértésére vonatkozó kereseti kérelemről nem határozott, a felperesek szerint megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdését is.
- [27] Megsértettként jelölték meg az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében biztosított jogukat az egészséges környezethez, a Ptk. 76. §-ában biztosított jogukat a testi épséghez és egészséghez, továbbá a Pp. 2. § (1) bekezdését és az Emberi Jogok Európai

Egyezményének 6. cikke (1) bekezdését is, mert a bíróságok az eljárás során a felpereseknek a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül való befejezéséhez való jogát is csorbították azáltal, hogy a per kirívóan hosszú ideig, 7 évig húzódott.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [28] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [29] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint megjelölt jogszabálysértések és azok előadott jogi indokai tekintetében vizsgálta felül. A Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése alapján felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet vagy érdemi végzés ellen terjeszthető elő, a megsértett jogszabályhely és a jogszabálysértés indokainak együttes feltüntetésével. A megismételt eljárást megelőzően a másodfokú bíróság által hozott hatályon kívül helyező végzés ellen nincs helye felülvizsgálati kérelemnek. Ugyancsak nem támadható felülvizsgálati kérelemmel az elsőfokú ítélet sem, akár a megismételt eljárásban, akár az azt megelőző eljárási szakaszban hozta azt a bíróság. Ezért a felülvizsgálati kérelemnek az elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltaival, valamint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésének jogszabálysértésével kapcsolatos indokai érdemben nem voltak értékelhetőek. A Kúria érdemben a felülvizsgálati kérelemnek a jogerős másodfokú ítélet jogszabálysértő voltaival kapcsolatos indokait vizsgálta.
- [30] Sérelmezték a felperesek, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta P.K. szakértőnek a szubjektív észlelés fontosságát hangsúlyozó véleményét. Előrebocsátja a Kúria, hogy a kirendelt környezetvédelmi szakértő kompetenciáján kívül esik a Ptk. 100. §-ának az értelmezése, nem az ő felelősségi körébe tartozik annak megítélése, hogy a szomszédjogi érdekek ütközése esetén a sérelem szubjektív megélése mennyiben vehető figyelembe a jogvita elbírálása során. Ez olyan jogkérdés, amiről a bíróság foglalt állást érdemi határozatának meghozatalával. Ezen túl egyértelműen rögzíthető az is a szakértői vélemény értékelése eredményeként, hogy P.K. szakértő nem a szubjektív észlelés fontosságát és védelmét hangsúlyozta, hanem a zajhatás szubjektív érzékszervi úton való észlelhetőségét. A szubjektív jelzőt az érzékszerv fogalmához kapcsolta, ami egyébként evidencia, az emberi érzékszervek mindig a szubjektum részei, objektív érzékszerv nincs. Az emberek érzékelési képességei természetesen szubjektumonként eltérőek. Ezek az eltérések azonban a Ptk. 100. §-a alkalmazása körében, a zavaró hatással járó állapot fenntartásához vagy tevékenység folytatásához fűződő érdek és az azzal szemben álló, a zavarás megszüntetéséhez fűződő érdek összemérése során általában nem

vehetők figyelembe. A Ptk. 100. §-ában foglalt tilalom megsértésének vizsgálata során a sérelmezett zavaró hatást az emberi tűrőképesség általános szintjéhez mérten kell kezelni (Kúria Pfv.III.21.128/2017/7.). Egy ingatlan tulajdonosának az ingatlannal, illetve az ingatlanon való cselekvési lehetőségei nem tehetők függővé a szomszédok érzékenységtől.

[31] Támadták a felperesek az orvosszakértői vélemények másodfokú bíróság általi értékelésének helyességét is. A peradatok mérlegelésével kapcsolatos kifogások csak akkor adnak alapot a felülvizsgálati eljárásban a másodfokú ítélet felülmérlegelésére, ha az alapjául szolgáló ténymegállapítások iratellenesek, az azokból levont következtetések okszerűtlenek, logikailag ellentmondásosak, egyébként a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek (BH1995. 134., BH2013. 126.). A másodfokú bíróság a bizonyítékokat teljes mérlegelési jogkörben eljárva értékeli, a felülvizsgálati eljárásban azonban a Kúria jogköre ennél szűkebb. Csak abban az esetben végezheti el a másodfokú bíróság helyett a bizonyítékok mérlegelésének tevékenységét, ha ezt a jogkörét a másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ába ütköző módon jogszabálysértően gyakorolta, azaz a mérlegelése észszerűen nem elfogadható, tarthatatlan. A másodfokú bíróság azonban ebben az esetben megfelelően értékelte az orvosszakértői véleményeket. A 33. sorszámú szakértői véleményben arra a kérdésre, hogy a keresetben sérelmezett zajhatás okozati összefüggésben áll-e az I. rendű felperes egészségkárosodásával, az orvosszakértő úgy nyilatkozott, hogy határozott és konkrét válasz nem adható, és általánosságban rögzítette csak, hogy az oksági összefüggés nem kizárható, de nem is bizonyítható. Ezzel azonos értelemben rögzítette a 121. sorszámú kiegészítő szakértői véleményében, hogy az I. rendű felperes betegségeinek oksági összefüggése a perbeli időszakban megkezdődött zajártalomnak kitettséggel szakértői szempontból nem vitatható, a kizárólagos összefüggés nem igazolható. Ezek a szakértői megállapítások nem adnak alapot a jogi értelemben vett oksági összefüggés megállapítására. Ez az oksági kapcsolat tényszerű kell legyen. Az elvi lehetőség szakértői véleményezése azt nem támasztja alá. A 127. sorszámú kiegészítő szakértői véleményben rögzítettek szerint a felpereseket pszichésen irritálja a zajszennyezés. Ez a szubjektív irritáció azonban a fent már kifejtettek szerint önmagában nem értékelhető a Ptk. 100. §-a alkalmazása során.

[32] A felperesek álláspontja szerint a másodfokú bíróság a szomszédjogok megsértésére vonatkozó kereseti kérelmükről nem határozott, megsértve a Pp. 213. § (1) bekezdését is. A másodfokú ítélet indokolásából azonban megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a Ptk. 100. §-a alkalmazásával a felperesek szomszédjogi sérelmét vizsgálta, és döntött arról, azt részben alaposnak is találva. A Pp. 213. § (1) bekezdésének sérelme nem állapítható meg.

- [33] Az Alaptörvény XXI. cikkének (1) bekezdésében foglalt egészséges környezethez való jog szomszédjogi vitában a Ptk. 100. §-a alkalmazásával bírálható el, amelynek során az egyik szomszéd jogi érdekei nem élveznek prioritást.
- [34] Az eljárás időtartamának elhúzódása által okozott sérelem az adott eljárásban nem alapoz meg felülvizsgálati kérelmet. A felperesek által ezzel kapcsolatban felhívott jogszabályi rendelkezések kötelezettjei nem az alperesek, hanem a bíróság. Ebben az eljárásban a felperesek keresetéről kellett határozni, annak pedig nem volt tárgya az eljárás elhúzódásából fakadó sérelem.
- [35] A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [36] A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségek viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperesek kötelesek, az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel. Az állam által előlegezett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján számított eljárási illeték megfizetésére a Kúria a felpereseket kötelezte felülvizsgálati kérelmük értékéhez igazodóan a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.
- [37] A Kúria a határozatát a felperesek Pp. 274. § (2) bekezdésén alapuló kérelmére tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2018. november 21.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző

HM